

Onderwerp: **Proces invoering Omgevingswet: Aanpak omgevingsvisie & betrokkenheid raad.**

Aan de raad,

Gevraagde beslissing:

1. In te stemmen met het implementeren van de Strategische Visie Barneveld 2030 en het actuele beleid voor de fysieke leefomgeving tot één digitale 'Omgevingsvisie Barneveld 2030 - fase 1';
2. Burgemeester en Wethouders opdracht te verlenen voor het uitwerken van een gebiedspilot "Visie Barneveld-centrum";
3. Tot aan de vaststelling van de Omgevingsvisie Barneveld 2030 geen aparte visies of nota's voor het fysieke domein vast te stellen, tenzij het een bouwsteen is voor of een aanvulling is op de Omgevingsvisie;
4. In te stemmen met de 'Aanvullingen betrokkenheid raad bij implementatie Omgevingswet';
5. Voor het proces tot invoering van de Omgevingswet voor 2018 een aanvullend budget van € 50.000,- ter beschikking te stellen en dit te dekken door de incidentele begrotingsruimte met dit bedrag te verlagen.

1. Inleiding

Omgevingsvisie

Barneveld is actief aan de slag met de voorbereiding op de Omgevingswet. In 2016 is een projectplan opgesteld en heeft uw raad een aantal besluiten genomen over het 'Proces Invoering Omgevingswet'. De genomen besluiten hebben betrekking op het ambitieniveau, de betrokkenheid van uw raad, het benodigde budget en het opstellen van een plan van aanpak voor een Omgevingsvisie. Ter uitvoering van het laatstgenoemde besluit zijn op basis van de startnotitie Omgevingsvisie Barneveld 2030 op 5 juli 2017 een aantal richtinggevende keuzes gemaakt over het proces, de inhoud en participatie over de Omgevingsvisie. Dit is verder uitgewerkt in bijgevoegd projectplan voor de Omgevingsvisie (bijlage 1). In voorliggend besluit wordt onder andere gevraagd om de kaders voor de aanpak van fase 1 van de Omgevingsvisie Barneveld 2030 vast te stellen. Na afronding van fase 1 zal de Omgevingsvisie verder worden doorontwikkeld en vertaald in programma's en een omgevingsplan. Over het vervolg na fase 1 zal opnieuw besluitvorming plaatsvinden. Tegelijkertijd met de uitwerking van fase 1 van de Omgevingsvisie en vooruitlopend op een Barneveld brede aanpak in fase 2 wordt - als eerste concrete uitwerking op gebiedsniveau - voorgesteld om een pilot voor een visie Barneveld- Centrum uit te werken.

Betrokkenheid raad

Voor de betrokkenheid van uw raad bij het proces van de invoering van de Omgevingswet is in december 2016 besloten om deze vorm te geven door halfjaarlijkse raadsinformatiebijeenkomsten en via de reguliere besluitvormingsmomenten. Sindsdien zijn nieuwe inzichten ontstaan en is door uw raad bij de behandeling van de Kadernota met het college afgesproken om te komen met een voorstel voor een 'denktank' Omgevingswet. Het door het college aangedragen voorstel voor het instellen van een informele, niet-politieke en integrale raads werkgroep is positief ontvangen door de agendacommissie. Doel van deze raads werkgroep is dat er op een informele wijze besproken wordt welke behoefte er bestaat aan kennisontwikkeling, verdieping in onderwerpen en procesmatige afspraken. Het bijgevoegde voorstel voor de raads werkgroep wordt u ter besluitvorming aangeboden.

2. Door de raad gestelde kaders

Voorliggend voorstel is een nadere uitwerking van de raadsbesluiten 'Proces invoering Omgevingswet' (14 december 2016) en 'Startnotitie Omgevingsvisie' (5 juli 2017).

3. Effect

a) Meetbaar effect:

De gemeenteraad stelt uiteindelijk de Omgevingsvisie vast. Door in te stemmen met het voorstel worden richtinggevende keuzes gemaakt voor de aanpak en hoofdlijnen van de Omgevingsvisie Barneveld. Hiermee kan de raad invulling geven aan haar kaderstellende rol.

b) Maatschappelijk effect:

Met de invoering van de Omgevingswet wordt onder meer invulling gegeven aan de rol van de gemeente ten opzichte van onze inwoners, ondernemers en organisaties bij de vormgeving van de leefomgeving. In fase 1 van de Omgevingsvisie Barneveld 2030 wordt nog geen nieuw beleid gemaakt. Wel wordt overzicht gecreëerd en de samenhang in beeld gebracht. Waar mogelijk wordt beleid ingetrokken. In dit traject worden de stakeholders betrokken. Eventuele gebiedsgerichte uitwerkingen, zoals Barneveld-centrum, worden in samenspraak en co-creatie met de samenleving en stakeholders opgepakt.

4. Argumenten

Omgevingsvisie

1.1 Er zijn al veel actuele bouwstenen voor de Omgevingsvisie

Op basis van de Omgevingswet is een omgevingsvisie vormvrij. De aanpak en inhoud van de omgevingsvisie voor Barneveld is daarom maatwerk. Er zijn in Barneveld al veel actuele beleidsnota's en – visies. Deze vormen bouwstenen voor de Omgevingsvisie Barneveld 2030, fase 1 (met als uitgangspunt 'reduce-reuse-recycle' van beleid).

Vertrekpunt voor de Omgevingsvisie Barneveld 2030 is de koers en zeven leidraden uit de Strategische Visie Barneveld 2030. Deze integrale en overkoepelende visie is in de geest van Omgevingswet opgesteld (integraal en in co-creatie) en is het resultaat van een uitgebreid proces met betrokkenen uit Barneveld. Dé uitdaging is nu om deze door te vertalen in een integrale omgevingsvisie voor de fysieke leefomgeving waarin ook al het thematische beleid en visies worden geïntegreerd.

In fase 1 van de Omgevingsvisie Barneveld wordt de Strategische Visie Barneveld 2030 geïmplementeerd en verbonden met het beleid voor het fysieke domein. Dit is in lijn met de richtinggevende keuzes die gemaakt zijn in de startnotitie Omgevingsvisie. In een latere fase zal dit verder worden doorontwikkeld. De beoogde aanpak is uitgewerkt in bijgevoegd projectplan (bijlage 1).

2.1 Door een gebiedsgerichte uitwerking voor Barneveld-Centrum te maken, wordt duidelijk welke vraagstukken er spelen

Tegelijkertijd met de uitwerking van fase 1 van de Omgevingsvisie Barneveld en vooruitlopend op een Barneveld brede aanpak in fase 2 wordt voor Barneveld-centrum een integrale en gebiedsgerichte visie gemaakt. Deze visie wordt een onderdeel van de Omgevingsvisie Barneveld en wordt als pilot opgepakt om ervaring op te doen met een integrale en gebiedsgerichte aanpak samen met betrokken partijen. De ervaringen uit dit traject worden gebruikt voor het vervolg in fase 2 en latere gebiedsgerichte uitwerkingen van de Omgevingsvisie Barneveld. Barneveld-centrum is een logische pilot vanwege de vraagstukken die er spelen en omdat er recent vanuit de gemeente gestart is met een integrale en gebiedsgerichte aanpak voor het centrum.

3.1 De Omgevingswet vraagt om een andere aanpak

De Omgevingswet en Omgevingsvisie vragen om co-creatie, meer ruimte voor initiatief en een integrale benadering van het fysieke domein. Dit vraagt van ons om vraagstukken in samenspraak met de verschillende beleidsdomeinen, stakeholders en de samenleving op te pakken. Deze werkwijze en rol van de gemeente in de veranderende samenleving ('zelf-samen-gemeente') is ook verankerd in de Strategische Visie Barneveld 2030 en vormt de basis voor het opstellen van de nieuwe Omgevingsvisie. Daar past niet bij dat tegelijkertijd met het opstellen van de Omgevingsvisie, nieuwe aparte (thematische) visies of nota's worden opgesteld. Eventuele nieuwe visies of nota's moeten aan de Omgevingsvisie worden gekoppeld en voldoen aan de voorwaarden en uitgangspunten van de Omgevingswet. In een aantal projecten wordt al op deze wijze gewerkt, een voorbeeld hiervan is de Gebiedsvisie functieveranderingswoningen. Deze visie is op een integrale wijze in een open planproces tot stand gekomen en bevat ruimte voor nieuwe initiatieven.

Betrokkenheid van de raad

4.1 De betrokkenheid van de raad wordt vergroot door het instellen van een raads werkgroep

Aanvullend aan de in december 2016 gemaakte afspraken over de betrokkenheid van de raad bij de implementatie van de Omgevingswet wordt voorgesteld om een raads werkgroep in te stellen. Hiermee wordt de betrokkenheid van de raad in het implementatieproces vergroot. Doel van de raads werkgroep is om ter voorbereiding op de wet met elkaar (raadsleden, collegeleden en ambtenaren) kennis te ontwikkelen en te discussiëren over onder meer inhoudelijke onderwerpen zoals bijvoorbeeld de rol en cultuur van de raad en de te hanteren omgevingswaarden. Ook kan voorbereidend werk worden verricht voor de halfjaarlijkse raadsinformatiebijeenkomsten en kunnen de ambtelijke werkgroepen van gedachten wisselen/klankborden met de raads werkgroep.

4.2 Door het organiseren van gezamenlijke bijeenkomsten tussen de raads werkgroep en de Voorbereidingsgroep wordt de betrokkenheid vergroot

Voor het project van de Omgevingswet is een Voorbereidingsgroep ingesteld voor het aangeven van de koers en onderlinge verbondenheid in de organisatie. Om de betrokkenheid tussen raad, college en organisatie verder te vergroten is het voorstel om 2 tot 3 keer per jaar de raads werkgroep en de Voorbereidingsgroep samen te laten komen in een gezamenlijke vergadering. Dit kan op de manier zoals dit ook wordt georganiseerd bij de samenkomst van de 'treasury commissie' en de 'auditcommissie'. In overleg tussen de beide voorzitters zal een gezamenlijke agenda worden opgesteld.

5. Kanttekeningen en/of alternatieve scenario's

5.1 De inwerkingtreding van de Omgevingswet is uitgesteld

De invoeringsdatum van de Omgevingswet is verschoven naar 1 januari 2021. Voor gemeenten betekent het uitstel dat er meer voorbereidingstijd is. De einddatum van de implementatie van de stelselwijziging is blijven staan op 1 januari 2029 (de transitietermijn is dus verkort). De uiterlijke datum waarop gemeenten een integrale omgevingsvisie gereed moeten hebben, is 1 januari 2024. Niettemin moedigt het rijk gemeenten maar ook ander overheden aan om al te beginnen met het opstellen van een omgevingsvisie, hiervoor hoeft niet op de inwerkingtreding van de Omgevingswet te worden gewacht. Om goed voorbereid te zijn, wil Barneveld verder werken aan de Omgevingsvisie.

5.1 De gemeenteraadsverkiezingen in maart 2018 kunnen leiden tot verschuivingen

In maart 2018 zijn er gemeenteraadsverkiezingen. De uitwerking van fase 1 van de Omgevingsvisie zal aan de nieuwe raad worden voorgelegd. Uiteindelijke vaststelling van de Omgevingsvisie zal ook door de nieuwe raad plaatsvinden.

5.2 Andere deelgebieden in Barneveld zijn ook mogelijk als pilot voor een gebiedsgerichte uitwerking van de Omgevingsvisie.

Voor Barneveld-Centrum spelen er verschillende vraagstukken die vragen om een integrale aanpak. Daarnaast wordt er ter voorbereiding op de actualisatie van het bestemmingsplan een visie gemaakt. Het is logisch om deze visie als bouwsteen voor de omgevingsvisie op te stellen waarbij ook ervaring wordt opgedaan met een integrale en gebiedsgerichte aanpak samen met betrokken partijen. Om de ervaringen uit dit traject mee te nemen bij andere gebiedsgerichte uitwerkingen én om de inzet van ambtelijke capaciteit voor de omgevingsvisie te faseren, wordt in eerste instantie gekozen voor één gebied. In een latere fase komen ook andere gebieden aan bod.

6. Uitvoering

Planning:

De uitwerking van Omgevingsvisie Barneveld, fase 1 staat voor de eerste helft van 2018 gepland. De uitwerking van de pilot Barneveld-centrum vindt in 2018 plaats.

Communicatie:

Voor de implementatie van de Omgevingswet is een communicatieplan opgesteld. Bij de uitwerking van de Omgevingsvisie wordt hierbij aansluiting gezocht.

Evaluatie/controle:

De Omgevingsvisie Barneveld 2030 is een continue proces. Na uitwerking van fase 1 zal de visie verder doorontwikkeld worden. Daarnaast zal uitwerking ervan in programma's en het omgevingsplan moeten plaatsvinden. De komende jaren zal er daarom structureel gewerkt worden aan de (uitwerking van de) Omgevingsvisie.

7. Financiële gevolgen

In het raadsbesluit van 14 december 2016 is voor het proces tot invoering van de Omgevingswet een budget van € 50.000,- en voor het opstellen van de Omgevingsvisie een budget van € 100.000,- ter beschikking gesteld.

Omgevingswet

De invoering van de Omgevingswet heeft financiële gevolgen. Zowel voor het proces van de invoering als wanneer de wet in werking is getreden. In de bijgevoegde notitie (bijlage 3) wordt uiteengezet voor welke onderdelen budget nodig is. Voor 2018 is een aanvullend budget van € 50.000,- nodig voor het tekort aan

uren. Voorgesteld wordt om dit tekort te dekken door de incidentele begrotingsruimte met dit bedrag te verlagen.

Omgevingsvisie

Het eerder beschikbaar gestelde budget van € 100.000,- is vooralsnog afdoende om de werkzaamheden uit het projectplan uit te voeren.

8. Risico's

De invoeringsdatum van de Omgevingswet is recent uitgesteld naar januari 2021. Dit kan consequenties hebben voor de implementatie van de Omgevingswet in Barneveld. Vanwege het eerder door de raad gekozen ambitieniveau ('onderscheidend'), de grote veranderingen die de wet met zich meebrengt en de tijd die hiervoor benodigd is, werkt Barneveld in hetzelfde tempo door aan de implementatie van de Omgevingswet.

Burgemeester en wethouders van Barneveld,
de secretaris, de burgemeester,
drs. D. Bakhuizen dr. J.W.A. van Dijk

Bijlagen:

1. Projectplan Omgevingsvisie Barneveld 2030 – fase 1
2. Voorstel aanvullingen betrokkenheid raad bij implementatie Omgevingswet
3. Notitie benodigd budget invoering Omgevingswet